

UVOD

Međunarodna kupovina i prodaja robe je najosnovniji posao međunarodnog privrednog prava, kojim se uređuju neposredni pravni odnosi u konkretnom pravnom poslu između prodavaca i kupaca određenih roba. Drugi poslovi vezani za međunarodnu prodaju i kupovinu robe su dodatni, oni koji treba da omoguće ili olakšaju osnovni posao koji ostaje prodaja i kupovina roba.

Ugovorom, o međunarodnoj kupovini i prodaje robe se prodavac obavezuje da inostranom kupcu stavi na raspolaganje određenu robu i da po osnovu tog posla kupac stiče pravo svojine na tu robu. Cilj posla je da se obezbedi prenos, odnosno tranfer robe koja je predmet ugovora o kupovini i prodaji iz države u kojoj se roba koja se prodaje nalazi u drugu državu. Istovremeno, zaključenjem ugovora se kupac obavezuje da prodavcu isplati određenu cijenu robe.¹

Međunarodna kupovina i prodaja postoji ako su ugovorne strane subjekti koji imaju sjedište u različitim državama i ako se roba koja je predmet ugovora o kupovini i prodaji izvozi u drugu državu ili kad su ponuda i prihvatanje ponude izvršene u različitim državama, odnosno kad se roba isporučuje u državi različitoj od one u kojoj je data i prihvaćena ponuda.

Ugovor o međunarodnoj prodaji i kupovini robe je podvrgnut različitim pravnim uslovima kojima se uređuje izvoz i uvoz roba. Uvoz može biti potpuno liberalan, odnosno slobodan, bez posebnih uslova koje nameće država. Ali, uvoz može da bude uređen i tako da je neophodna posebna dozvola za uvoz određenih roba, bilo na osnovu dozvole koja je ograničena vrijednošću robe koja se plaća u devizama, bilo da je uslovljen sistemom kontigenata. Takođe i izvoz roba može biti podvrgnut određenim ograničenjima. Države ponekad ograničavaju uvoz ili izvoz kao mjeru svoje ekonomske politike, pa iako je ugovor u principu izraz slobode volje stranaka ugovora, one u tom slučaju moraju da vode računa, pri zaključenju ugovora, o tim mogućim ograničenjima.²

Sa druge strane, međunarodna prodaja i kupovina je uvek posao koji podrazumeva transfer roba iz jedne u drugu državu, a taj transfer se često odvija preko teritorija trećih država, što znači da i u tom pogledu mogu postojati određeni uslovi ili ograničenja koja ugovorne strane moraju da poštuju, a koja utiču na elemente ugovora.

¹ Starčević M., Međunarodno privredno pravo, Beograd, 2007., str. 90

² Starčević M., Međunarodno privredno pravo, Beograd, 2007., str. 91